

Onderwerp
Najaarsnota 2020

Gedeputeerde Staten stellen voor

1. Beslispunten
  1. De Najaarsnota 2020 vast te stellen;
  2. De 7e wijziging van de Programmabegroting 2020 (tevens 1^e begrotingswijziging 2021) vast te stellen;
  3. Het college van Gedeputeerde Staten te mandateren om de oormerken voor onderstaande onderwerpen binnen de stelpost Nieuw Beleid, respectievelijk de Brede bestemmingsreserve uit te werken en de daarvoor in de Najaarsnota opgenomen bedragen hiervoor te benutten.
    - Motie Koerhuis (100.000 woningen)
    - Subsidie Fauna Beheer Eenheid
    - Aanvulling luchthavenfonds
    - House of skills
    - Human Capital agenda: klimaatopgave
    - Eenzaamheid
    - Strategisch ICT beleid excl. DSO
  4. De bestemmingsreserve 'dekking afschrijvingslasten' op te heffen.
2. Doelstelling programmabegroting
Een degelijk en solide financieel beleid voeren, zodanig dat er jaarlijks een sluitende begroting wordt aangeboden en dat onze reserves op een verantwoord niveau blijven.
3. Eerdere behandeling
Op 24 juni 2020 heeft u de Perspectievenbrief 2020-2024 besproken. Daarin waren de ontwikkelingen beschreven die aanleiding gaven tot een wijziging in de PenC cyclus voor 2020 en werd aangekondigd dat er dit jaar een Najaarsnota zou verschijnen waarin niet alleen de afwijkingen voor het lopend jaar maar ook de beleidsmatige invulling voor 2021 en volgende jaren zou plaatsvinden. Deze Najaarsnota 2020 ligt thans ter bespreking en besluitvorming voor.
4. Bevoegdheden PS en doel behandeling
Provinciale Staten bepalen de inhoudelijke en financiële kaders en stellen vanuit hun budgetrecht begrotingswijzigingen vast.
5. Verdere behandeling PS
n.v.t.
6. Korte toelichting op voorstel
Algemeen
Dit jaar verloopt de begrotingscyclus anders dan gebruikelijk. Als gevolg van de crisis, veroorzaakt door COVID19, hebben we na gezamenlijk overleg en afstemming besloten een Perspectievenbrief te hanteren als start van de jaarlijkse begrotingscyclus. Dit jaar is er dus geen Perspectiefnota uitgebracht en ook geen Zomernota. Met uw Staten is afgesproken dat we bij de Najaarsnota komen met een integraal afgewogen voorstel voor het begrotingsjaar 2021. De u aangeboden Programmabegroting 2021 is om die reden

Provinciale Staten
11 november 2020

Agendapunt

Lelystad
29 september 2020

Registratienummer
2672655

Afdeling/Bureau
MO

Portefeuillehouder
Hofstra, H.J.

Routing

Integrale Statencommissie:
28 oktober 2020
-----

beleidsarm opgesteld; hierin zijn de reguliere taken, doelen en activiteiten beschreven. Daarnaast bevat deze Najaarsnota 2020 afwijkingen die betrekking hebben op het lopende begrotingsjaar 2020.

De voorstellen en keuzes die in de Najaarsnota zijn geformuleerd zijn verwerkt in de 7e begrotingswijziging 2020, die tevens de eerste wijziging is van de begroting 2021.

7. Beoogd effect

Uw Staten in staat te stellen inhoudelijke en financiële kaders te stellen voor de begrotingsjaren 2020-2024.

8. Argumenten

1.1. De Najaarsnota 2020 bevat de afwijkingen voor het lopend jaar alsmede de beleidsmatige invulling voor 2021 en volgende jaren

Algemeen

Zoals hiervoor reeds aangegeven is dit voorjaar, in afstemming met uw Staten, besloten geen Perspectiefnota en Zomernota uit te brengen. De aanleiding hiervoor was de vele onzekerheden die de Coronacrisis op dat moment met zich meebracht. Daarnaast was er sprake van enkele nieuwe ontwikkelingen (stikstof, woningbouwopgave) die ook om een antwoord van de provincie vroegen. Afgesproken is dat er daarom dit jaar een Najaarsnota zou worden uitgebracht, waarin niet alleen de afwijkingen voor het lopend jaar maar ook de beleidsmatige invulling voor 2021 en volgende jaren zou plaatsvinden. Hierdoor ontstond ruimte om de gevolgen van de diverse ontwikkelingen in kaart te brengen.

Het proces in de zomer

De afgelopen maanden zijn gebruikt om informatie te verzamelen en voorstellen voor te bereiden. Daarbij konden we met veel partners afstemmen en samenwerken aan afgewogen voorstellen. Als college hebben we de informatie verzameld en integraal besproken. Onze bevindingen zijn verwerkt in het Corona maatregelen- en investeringspakket, dat als bijlage bij deze Najaarsnota is gevoegd. Onderdelen hiervan zijn verwerkt in deze Najaarsnota.

Ook uw Staten hebben zich al verdiept in de gevolgen van de coronacrisis in Flevoland. In een tweetal dialoogbijeenkomsten hebben zij nagedacht over de betekenis van deze crisis en rol die de provincie kan innemen. Bij de opstelling van onze voorstellen hebben we deze inbreng betrokken. Met deze Najaarsnota leggen wij u voorstellen voor die nu noodzakelijk worden geacht en binnen het financiële kader van dit moment passen.

Onzekerheden en beperkt inzicht

De onzekerheden van dit voorjaar stonden goede besluitvorming in de weg. De afgelopen maanden is weliswaar meer duidelijk geworden over de zichtbare effecten van het virus, maar we constateren dat er ook na de zomermaanden nog veel onduidelijk is. De crisis is niet voorbij, de maatschappelijke gevolgen zijn groot en onbekend. Daarom zijn de voorstellen in deze Najaarsnota met name gericht op de effecten waarop we zicht hebben en de tijdsperiode die we kunnen overzien. Met de inzichten van nu en onbekende factoren geven wij er de voorkeur aan om fundamentele keuzes die niet urgent zijn of die te onzeker zijn uit te stellen. In de Perspectiefnota 2021 kunnen Provinciale Staten op basis van de informatie en kennis van dat moment keuzes maken voor het herstel op de langere termijn.

Brede afweging

We hebben niet alleen te maken met effecten en onzekerheden als gevolg van het coronavirus. Sinds de vaststelling van het Coalitieakkoord hebben zich andere ontwikkelingen voorgedaan, zoals de stikstofproblematiek en woningbouwopgave. Op deze gebieden zijn er nog volop ontwikkelingen:

- De gebiedstafels over de stikstofproblematiek verwachten dit najaar te komen met hun eerste bevindingen;

- Met de regio is bestuurlijk intensief overlegd over de oproep van de Tweede Kamer om in Flevoland op grote schaal woningbouw mogelijk te maken. De uitspraak van Provinciale Staten om daarbij uit te gaan van een integrale ontwikkeling van een samenleving wordt geheel onderschreven.

Gezamenlijke aanpak en samenwerking medeoverheden noodzakelijk

Als we de grote ontwikkelingen en de aangedragen onderwerpen voor de strategische agenda bezien is een gezamenlijke aanpak met meerdere partijen noodzakelijk. Onze voorstellen voor de eerstkomende jaren richten zich op dat wat we kunnen overzien, maar heeft als onderliggende opdracht om afstemming te zoeken met de andere partners. In de dialoogbijeenkomsten van september jongstleden zijn de relaties met de medeoverheden regelmatig geadresseerd. We constateren dat het accent in de provinciale rol verschuift van zelf uitvoeren naar anderen in staat stellen oplossingen te bieden.

Financiële ruimte

De afgelopen periode is verkend welke financiële ruimte er mogelijk gevonden kan worden om te investeren in onze samenleving en nadelige effecten op te vangen. Daarbij is onder andere gekeken naar mogelijke ruimte in bestemmingsreserves en voorzieningen, de risico's, het weerstandsvermogen en gehanteerde financiële systematieken en spelregels. Dit heeft een aantal mogelijkheden opgeleverd om extra (incidentele) financiële ruimte vrij te maken. Deze voorstellen zijn in deze Najaarsnota verwerkt

Op grond van de voorstellen die in deze Najaarsnota 2020 zijn opgenomen is het mogelijk tot een structureel reëel sluitend begrotingsbeeld te komen, waarbij tevens de weerstandsratio op de door uw Staten vastgestelde ondergrens (1,1) wordt teruggebracht. Wel is er in de jaarschijf 2023 nog sprake van een incidenteel tekort van circa € 0,9 mln.; hiervoor zal bij de volgende Perspectiefnota een oplossing worden gezocht.

Hieronder is kort het financiële beeld samengevat. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de Najaarsnota zelf.

Ontwikkeling vrije ruimte	2020	2021	2022	2023	2024	Incidentele ruimte (BBR)
Stand Perspectiefbrief 2020-2024	1.700	1.283	2.294	2.362	2.212	-1.624
mutaties Programmabegroting 2021	0	-54	-53	-108	197	0
mutaties Najaarsnota 2020						
a: algemene dekkingsmiddelen en stelposten	978	466	-52	-1.317	-2.333	0
b: aanvullend vrijgemaakte ruimte	1.000	2.437	391	390	2.290	15.160
c: inhoudelijke voorstellen (hoofdstuk IV)	1.061	-2.732	-2.368	-2.268	-2.348	-18.295
d: begrotingssaldi t.g.v. BBR	-4.739	-1.400	0	0	0	6.139
totaal mutaties NJN	-1.700	-1.229	-2.029	-3.195	-2.391	3.004
Vrije ruimte na Najaarsnota 2020	0	0	212	-941	18	1.380

bedragen x € 1.000

Zoals uit het overzicht blijkt is er nog enige incidentele financiële ruimte beschikbaar; hieraan kan door uw Staten desgewenst nog een (gedeeltelijke) invulling worden gegeven.

2.1 De voorstellen in de Najaarsnota 2020 hebben een begrotingswijziging tot gevolg

In deze Najaarsnota 2020 treft u diverse begrotingsvoorstellen aan, voor zowel het lopende jaar 2020 als voor de jaren 2021 en volgende. Deze zijn verwerkt in de 7e begrotingswijziging 2020, die tevens de eerste begrotingswijziging 2021 is. Op grond van het budgetrecht ligt de bevoegdheid tot het vaststellen van begrotingswijzigingen bij Provinciale Staten.

3.1 Voor de inzet van een aantal oormerken wordt een mandaat gevraagd

Deze Najaarsnota kent een groot aantal voorstellen met een financiële component. Voor het grootste deel gaat het om voorstellen die betrekking hebben op autonome ontwikkelingen of die voortvloeien uit reguliere ontwikkelingen binnen het bestaande beleid. Deze voorstellen zijn in de begrotingswijziging direct in de exploitatie van de desbetreffende jaren verwerkt. Voor een ander deel betreft het voorstellen die nog een nadere uitwerking behoeven. Voor deze onderwerpen stellen we voor om thans oormerken op te nemen binnen de stelpost Nieuw Beleid en/of de Brede bestemmingsreserve.

In een aantal gevallen hebben deze oormerken betrekking op nieuwe zaken waarvoor wij in dialoog met uw Staten nog tot een concrete invulling willen komen. Voor deze onderwerpen zullen wij de komende periode nadere voorstellen aan u voorleggen. Dit is in deze Najaarsnota bij de desbetreffende onderwerpen aangegeven. Het betreft hier:

Programma	Onderwerp	Oormerk stelpost Nieuw beleid				oormerk Brede bestemmingsreserve
		2021	2022	2023	2024	
1	Landschapsvisie					650
1	Water	225	225	225	225	
1	Samenwerking Zwolle	110	110	110	110	
2	Stikstof	300	300	300	300	2.500
2	Markerwadden (E-eilanden)					1.000
3	Financiering & Support (Corona-effect)					2.275
3	Human Capital agenda (Corona-effect)					525
4	Impuls beheer en onderhoud landschapskunstwerken	250	250			
4	Krachtige samenleving: Zorgtafel					600
4	Batavialand (Maritiem archeologisch depot)	300	300	300	300	2.000
4	Scheepswrakmarkeringen					100
5	Duurzame initiatieven					500

bedragen x € 1.000

Een aantal opgenomen oormerken beschouwen wij als passend binnen het bestaande provinciale beleid. Wij stellen u voor om ons college te mandateren om de voorstellen hiervoor nader uit te werken en daarbij te kunnen beschikken over de (maximale) bedragen die daarvoor in deze Najaarsnota als oormerk zijn opgenomen binnen de stelpost Nieuw beleid en de Brede bestemmingsreserve. Het betreft hier:

Programma	Onderwerp	Oormerk stelpost Nieuw beleid				oormerk Brede bestemmingsreserve
		2021	2022	2023	2024	
1	Motie Koerhuis (100.000 woningen)					1.900
2	Subsidie Fauna Beheer Eenheid	130	130	130	130	
3	Aanvulling luchthavenfonds					250
3	House of skills					100
3	Human Capital agenda: klimaatopgave					120
4	Eenzaamheid					200
7	Strategisch ICT beleid excl. DSO	365	365	365	365	

NB: Deze oormerken zijn in de Najaarsnota gemarkeerd met een *.

bedragen x € 1.000

De daadwerkelijke inzet van deze middelen zal op de gebruikelijke wijze worden verwerkt via mandaatbegrotingswijzigingen.

Daarnaast zijn er in de Najaarsnota een tweetal ruimtegevende maatregelen voorgesteld die tot een veelvoud aan begrotingsmutaties leiden die technisch van aard zijn. Het betreft hier het niet toepassen van loon en prijscompensatie op de diverse budgetten voor goederen en diensten in 2021 (met een structurele doorwerking) en het toepassen van een andere werkwijze bij de verwerking van afschrijvingslasten voor infrastructurele investeringen (waaronder opheffen van de dekkingsreserve afschrijvingslasten). Bij instemming met deze voorstellen zullen wij deze technische mutaties eveneens als mandaatbegrotingswijziging verwerken.

4.1 De dekkingsreserve afschrijvingslasten kan worden opgeheven

Een van de voorstellen die in deze Najaarsnota 2020 is gedaan betreft het hanteren van een andere werkwijze voor de verwerking van investeringen en afschrijvingen voor de zogenoemde activa met een maatschappelijk nut (zoals wegen en vaarwegen). Bij instemming hiermee kan de bestemmingsreserve dekking afschrijvingslasten dit jaar worden opgeheven. De daarin aanwezige middelen stromen terug naar bestemmingsreserves waaruit deze dekkingsreserve tot nu toe is gevoed (de bestemmingsreserve Mobiliteit en de Brede bestemmingsreserve).

9. Kanttekeningen

We tekenen aan dat er meerdere ontwikkelingen spelen die in de komende periode het financiële meerjarenperspectief zullen beïnvloeden. Voorbeelden hiervan zijn:

- het inzicht dat nog verder moet groeien in de effecten van de Coronacrisis, de stikstofproblematiek en de woningbouwopgave;
- de budgettaire effecten van de toename van het aantal elektrisch personenauto's op de inkomsten uit de opcenten op de motorrijtuigenbelasting en de eventuele compensatie die daarvoor wordt ontvangen;
- de toekomst van het provinciaal belastinggebied op de wat langere termijn, waarnaar inmiddels onderzoek is gestart;
- de reeds aangekondigde volgende herziening van het Provinciefonds rond 2022.

10. Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
Najaarsnota 2020 (boekje)	2646320	bijgevoegd
Corona maatregelen- en investeringspakket	2668657	bijgevoegd
7e begrotingswijziging 2020 (tevens 1e begrotingswijziging 2021)	2680668	bijgevoegd